

BEVARE MEG VEL

Årgang 6, nummer 2, 2019

FELLESTJENESTENE I ROGALAND

Årets "julebrev" fra fellestjenestene

Det nærmer seg jul og tid for oppsummering av høstens arbeid i Fellestjenestene.

Fotoarkivaren har det siste halvåret fått audiovisuelt materiale som en del av sitt arbeidsområde. Audiovisuelt materiale, det vil si lyd og levende bilder, har tidligere ikke vært dekket av Fellestjenestene. I nyhetsbrevet kan dere lese mer om audiovisuelt materiale. Dere kan også lese om arbeid for Norsk Oljemuseum, Museum Stavanger og Haugalandmuseet, i tillegg til et nasjonalt etikk-prosjekt, publisering av artikkel, foredrag og om fotonettverk Rogalands fagdag.

Bygningsantikvaren har hovedsaklig arbeidet med bygningsvernundersøkelsen som skal leveres inn ved utgangen av året. I tillegg har det blitt tid til ar-

beid for Museum Stavanger, et par foredrag og - ikke minst - etablering av lokalt byggnettverk for Rogaland.

Samlingsteamet har i høst vært opptatt med registreringsprosjekter, seminarer, fagdager og studietur til Roma. Midt opp i det hele skal seks års prosjektarbeid avsluttes. Datamaskiner må ryddes for personlige filer, gamle mapper i Primus må slettes, sluttrapporter arkiveres o.l. Det har vært et halvår preget av mange sideoppgaver og prosjektmål som skal gjennomføres. Da har det

vært godt å kunne arbeide i Oljemuseets nye magasin med opplyste og tempererte lokaler - og hyggelige museumskollegaer. Symbolsk kan en imidlertid si at innflytningen til det nye magasinet representerer starten på noe nytt, en slags forberedelse til det nye *Konserveringsteamet*, samtidig som det betyr slutten på Samlingsteam Rogaland. Med det i tankene takker Samlingsteamet for seg og avslutter seks års arbeid med dette nyhetsbrevet.

Til sist ønsker vi samtlige museer en riktig god jul!

*To kvinner pynter jule-treet rundt 1900-1910.
Fotograf: Thea Larsen.
Tilhører Haugalandmuseet,
MHB-F.008473*

FOTOARKIVAREN

Nytt fra fotoarkivaren

Alle museene i Rogaland har audiovisuelt materiale i sine samlinger. Eksempler på slike samlinger er lydbånd, kassetter, filmbånd og videoer.

De audiovisuelle samlingene rommer alt fra historiske filmer og intervjuer av tidsvitner til dokumentasjon av fabrikker, håndverkstradisjoner osv. I likhet med fotografier er dette materiale som lett kan gå tapt, enten på grunn av kjemisk nedbryting eller feil bruk av avspillings-

utstyr. Innholdet er det viktigste, fremfor bærerene, noe som gjør at avspillingsmulighetene er essensielle for at materialet skal ha kulturhistorisk verdi. Nasjonalbiblioteket har kompetanse og et bredt spekter av avspillingsutstyr til bruk for å få digitalisert materialet.

Når jeg har tatt audiovisuelt materiale inn i mitt fagfelt, er dette for å hjelpe museene med å få gjort noe med det de har av lyd og film. Jeg kan blant annet bidra med identifisering, katalogisering, gi råd om pakking og lagring og bidra med prioriteringer for sender til Nasjonalbiblioteket for digitalisering. Kanskje tiden er inne for å øke fokus på denne materi-algruppa i museene.

Norsk Oljemuseum

I forrige nyhetsbrev skrev jeg om rydding i katalogiserte og publiserte poster for Norsk Oljemuseum. Mange av de tidligere registreringene har vært mangelfulle. Rydding og utfylling av informasjon i Primus øker kunnskapen om og verdien av de publiserte bildene. Dette har jeg også arbeidet med i høst.

Lokalhistoriske intervjuer på kassett på Haugalandmuseet. Foto: Madli Hjermann, 2019.

FOTOARKIVAREN

Nytt fra fotoarkivaren

Museum Stavanger

For Museum Stavanger har jeg digitalisert bilder fra Stavanger Maritime Museum. Det dreier seg hovedsakelig om bilder fra rederier og fra mannskap ombord på handelsskip. Rederiene har gjerne album om sine skip, med bilder fra bygging til dåp og sjøsetting. Mannskapsbilder viser livet om bord på skip som gikk i linjefart. Linjedåper er godt dokumentert gjennom kameratealinsa, men også andre fritidssysler ombord og møter med folk fra andre verdenshjørner.

Bildene fra Museum Stavanger består både av positivkopier limt inn i fotoalbum, løstliggende positivkopier og negativer (originale eller avfotograferinger).

Negativene var pakket i plasthengemapper, og flere av mappene hadde gulnet. Syrefritt papir gir bedre gjennomlufting, slik at syrer som frigjøres

under nedbryting luftes ut, og er anbefalt fremfor plast som emballasje. Vi valgte derfor å pakke om alle bilder som var pakket i plast.

Stabelavløpning og dåp for «D/S Congo» på Rosenberg Mekaniske Verksted i 1949. Ukjent fotograf. Tilhører Museum Stavanger, ST.S. 1990-042-632.

FOTOARKIVAREN

Nytt fra fotoarkivaren

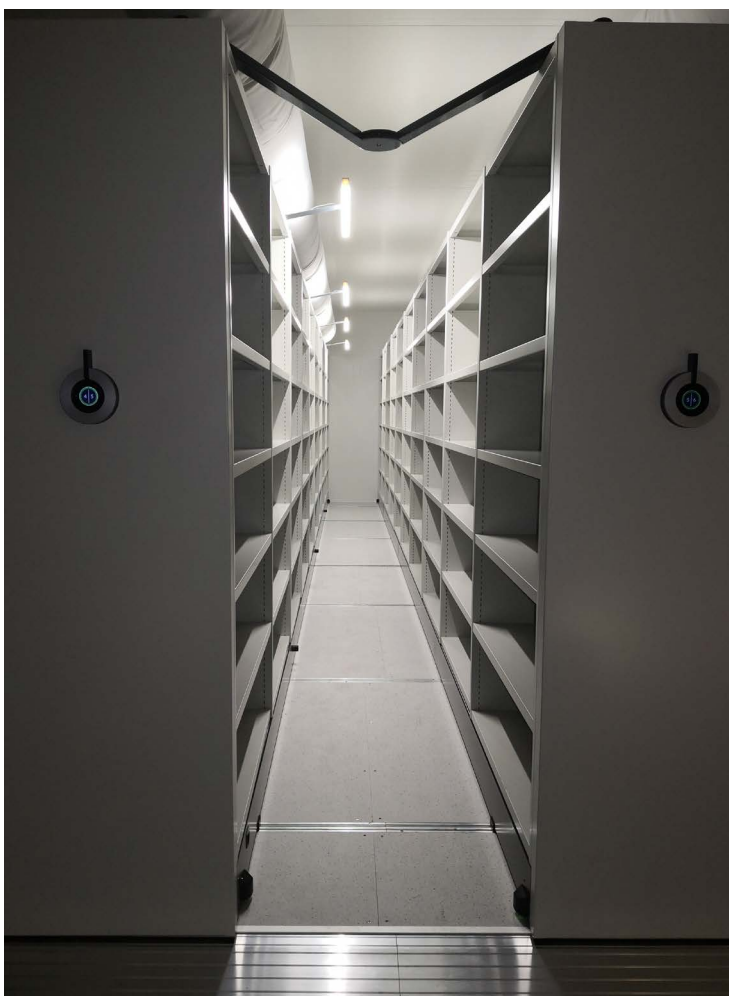
Haugalandmuseet

Haugalandmuseet har fått nytt fotomagasin på 67 m2. Det er bygd som et rom inni et eksisterende bygg og skal romme store deler av museets 660 000 foto. Magasinet har en tem-

peratur på 4-6 grader og en relativ luftfuktighet på 30-40 %RH.

Planen er å flytte bildene til våren, og jeg bidrar nå med planlegging av innflyttingen. Arbeidet

består i å måle opp størrelsen på de enkelte samlingene ut fra gammel og ny emballasje, sette opp lister over hva som bør prioriteres til det kalde magasinet og å lage en oversikt over hvor de ulike samlingene og arkivene skal stå. Dermed får vi en plan for hvilke samlinger og arkiv som får plass og hvordan museet skal gjennomføre flyttingen.

Tomme reoler på Haugalandmuseet. I vår starter museet jobben med å fylle hyllene med foto. Foto: Madli Hjermann, 2019.

FOTOARKIVAREN

Nytt fra fotoarkivaren

Fotosamling i bokform og foredrag

I høst har jeg bidratt med å presentere to av museene i Rogalands fotosamlinger/fotoarbeider. På landskonferansen for foto i oktober presenterte jeg Tor Brekkes fotografiske virke (bildene eies av Karmsund folkemuseum) og i november ble Jærmuseets årbok lansert, med en artikkel om innsamling av bilder til Jærmuseets arbeid med dokumentasjon av sauehold og bruk av heiene i dag. Artikkelen ble skrevet av Målfrid Grimstvedt og meg.

Sauer og hunder tar pause under driving av sauer opp i Langeidsheia, sommeren 2017. Fotograf: Asbjørn Haga/Jærmuseet, JÆF193.25.22

FOTOARKIVAREN

Nytt fra fotoarkivaren

Fotonettverk Rogalands fagdag

Fotonettverk Rogaland inviterte til fagdag 05. desember, med over 30 deltakere fra arkiver og museer i Rogaland. Dette er en fin møteplass for alle som jobber med foto, som bidrar til både inspirasjon og kunnskapsutvikling.

Tema i år var analoge fototeknikker, fotografihistorien fra 1940 til 2011 og mannskapsbilder og havnefotografer fra rundt 1870 til 1920.

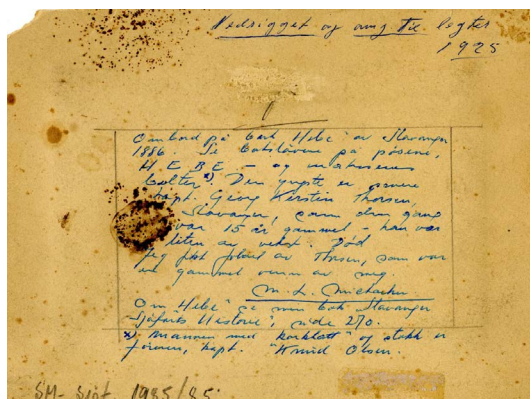
Bakgrunnen for at vi hadde et foredrag om den nyere fotografihistorien er et prosjekt som det nasjonale fotonettverket deltar i. Det skal skrives en ny bok om fotohistorien i Norge fra 1940 til 2011 og arkiver, biblioteker og museer oppfordres til å bidra. Vi kan først og fremst bidra med å intervju nøkkelpersoner fra denne tiden. Det kan være fotografer, ansatte i laboratorier, fotohistorikere, forleggere osv., men det er også en god anledning til å

presentere viktige tema i Rogaland i artikkelform.

Referansegruppa for stillingen min har fått informasjonsfoldere om intervjuprosjektet og jeg håper vi blir flere som bidrar med å løfte frem fotohistorien i Rogaland. Dette er en god anledning for museene til å få dokumentasjon om lokale fotografer til sine samlinger.

Bark «Hebe» - 1886

SM- 201 1985/85

Anne Tove Austbø fra Museum Stavanger fortalte om sitt doktorgradsarbeid om mannskapsfoto fra ca. 1870 til 1920. Bildet viser mannskapet på barken «Hebe» fra Stavanger, datert 1886. Stavanger maritime museum/MUST, ST.S 1985-085. Fotografiet, med for- og bakside, formidler både sjøfartshistorie, fotohistorie og museumshistorie.

FOTOARKIVAREN

Etikk

Norges museumsforbund og ICOM Norge har etablert arbeidsgrupper for å utfylle og konkretisere dagens museumsetiske regelverk. Gruppene skal lage retningslinjer for sine fagfelt og dette skal sys sammen til et dokument. Jeg er med i en arbeidsgruppe for foto, film og lyd. Dette er

virkelighetsnære medier, ofte med krevende grenseflater mot personvern og opphavsrett både etisk og juridisk. Samtidig har disse mediene spesielle dokumentasjonskvaliteter, noe som gjør dem verdifulle og attraktive for offentligheten. Gjennom lovverket og etiske vurderinger må vi balansere personvern og opphavsrett på den ene siden, og offentlighetens

interesser på den andre. Med internett og sosiale medier har det samtidig skjedd store endringer i bruken av foto, film og lyd, som også påvirker museene.

Frem til midten av januar jobber vi for å utforme retningslinjer som skal være til nytte for det daglige arbeidet i museene og reflektere de endringene i samfunnet som påvirker museene. Jeg har delt våre første utkast med medlemmene i referansegruppa for stiltingen min for å få hjelp og innspill til innholdet. De endelige retningslinjene blir publisert om ett år.

ICOMs
MUSEUMSETISKE REGELVERK

BYGNINGSANTIKVAREN

Bygningsvernundersøkinga

I haust har bygningsantikvaren fortsett arbeidet med bygningsvernundersøkinga. Turen var komen til Dalane Folkemuseum og Ryfylkemuseet.

Bygningsvernundersøkinga er sett i gong av Kulturrådet etter oppdrag frå Kulturdepartementet.

I desember 2018 fekk alle musea brev frå Kulturdepartementet der musea blir bedne om å gjennomføra ei kartlegging og tilstandsvurdering av dei kulturhistoriske bygningane.

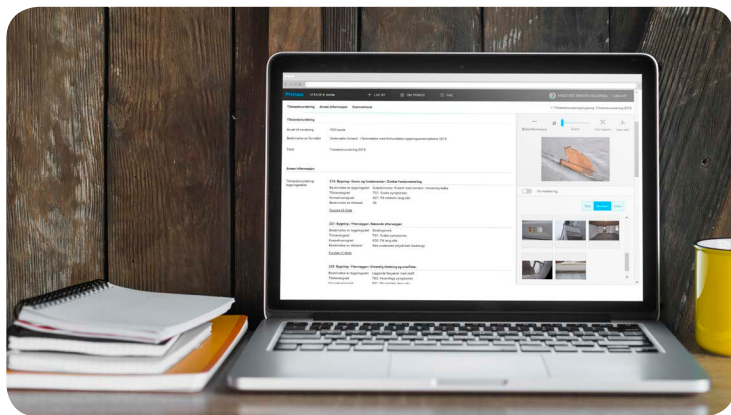
Bygningsvernundersøkinga blir ein del av arbeidet med ny museumsmelding. Kulturdepartemen-

tet skriv i brevet til musea at:

Museumsstatistikken viser at norske museer forvalter om lag 5000 kulturhistoriske bygninger, og bygningsvern er dermed ett av flere viktige temaer som vil måtte drøftes i meldingen. Flere museer har lagt ned et betydelig arbeid for å kartlegge tilstanden på de kulturhistoriske bygningene de forvalter, men departementet ser at det er behov for en landsdekkende kartlegging basert på enhetlige standarder.

Kulturrådet inviterte til oppstartssamling på Gardermoen i februar. I etterkant av samlinga sendte eg, på vegne av musea i Rogaland, innspel til Kulturrådet med oppmoding om fastsetja retningslinjer for tilstandsvurdering, då det kom fram sprikande syn på tilstandsgradering under oppstartssamlinga. Kulturrådet publiserte ei handbok for tilstandsvurdering kort tid etter. Det viser at det nyttar å seia i frå.

Eg har retta meg etter denne handboka i tilstandsvurderinga av bygningane på musea.

Det er eit mål å få registrert alle bygningane i Primus FDV-/byggningsmodulen.

Musea har stilt med handverkar eller andre som har god kjennskap til bygningane når eg kjem for å gjera tilstandsvurdering. Dette har vore svært viktig for kvaliteten på arbeidet. Dei som kjenner bygningane er dei beste til å vurdere skadeomfang og konsekvens. T.d. kan det vera skader som ser svært alvorlege ut,

BYGNINGSANTIKVAREN

Bygningsvernundersøkinga

men som ein som kjenner bygningen kan vurdere annleis (det er ein gamal skade, den utviklar seg sakte o.a.).

I haust gjorde eg tilstandsvurderingar av bygningane til Dalane Folkemuseum og Ryfylkemuseet.

Eg deltok også på den årlege samlinga til det nasjonale museumsnettverket for bygningsvern og tradisjonshandverk. I år var samlinga lagt til Stiklestad, og her deltok alle musea frå Rogaland. Eg haldt eit innlegg om bygningsvernundersøkinga og korleis me har arbeidd med denne i Rogaland.

Sven Hoftun var med på tilstandsvurdering av bygningssamlinga til Ryfylkemuseet. Biletet er frå Røynevarden.

Tilstandsvurdering på Barstad. Fasgardløa til museet i bakgrunnen. På Dalane Folkemuseum blei tilstandsvurderinga kombinert med kulturhistorisk vurdering av bygningssamlinga. Museet stilte difor sterkt med fire personar på synfaringane.

BYGNINGSANTIKVAREN

Bygningsvernundersøkinga

Bygningsvernundersøkinga i Rogaland har gitt musea mykje interessant informasjon om bygningssamlingane, og ein har gjort seg mange viktige erfaringar. Dette vil bygningsantikvaren samanfatta i ein rapport.

Noko av det sentrale i undersøkinga er tilstandsvurderinga. Den har avdekkja eit etterslep i vedlikehaldet. Dette kjem av at det er for få handverkarar på musea, jamført med ressursbehovet. I tillegg veit ein at me går i møte eit varmare, våtare og villare klima, og at ressursbehovet vil auka i takt med dette. Det er difor avgjerande at ein framover tek følgjende av dette. Det vil krevja nye prioriteringar av musea for å møta ressursbehovet i bygningssamlinga. Men: Musea er ikkje berre offer for klimaendringane. Dette gir òg musea og bygningssamlinga ein ny aktualitet og relevans. Musea kan bidra med løysingar i ei framtid der samfunnet i større grad må forvalta bygningane dei har, i staden for å riva og byggja nytt.

Rapporten blir publisert i starten av februar 2020.

Rapporten er delt inn i følgjande kapittel:

- Bakgrunn for undersøkinga
- Metode
- Bygningssamlingane på musea i Rogaland
- Tilstand
- Ressursbehov
- Klima
- Prioritering i bygningssamlingane
- Konklusjon

Bygningsantikvaren fører i pennen ein rapport som oppsummerer erfaringar frå bygningsvernundersøkinga, og vurderer og analyserer resultatata frå undersøkinga i Rogaland.

BYGNINGSANTIKVAREN

Breidablikk - tilbakeføring av sørfasaden

I år har det pågått eit arbeid med å tilbakeføra sørfasaden på Breidablikk. Det vil seia: Ein fører tilbake dei originale fargane, samt bygningselement som har vore byta ut i nyare tid.

Før ein kan mala fasaden i dei originale fargane med linoljemaling må ein skrapa av malingslag slik at ein kjem ned til friskt tre. I haust var mykje av treverket skrapa reint, og ein kunne få eit betre bilete av skadane i fasaden enn tidlegare. Dei mange og tjukke malingslag på fasaden elles har skjult skader i treverket under.

Oppgåva var då å gå gjennom den aktuelle fasaden og merka av bygningselement som må bytast. Dette arbeidet utførte eg saman med Mathies Ekelund Erlandsen frå Museum Stavanger.

Neste steg blir å få produsert desse bygningssdelene og sett desse på plass i fasaden, før malaren kan avslutta sitt arbeid og gi fasaden fleire tynne strøk med linoljemaling.

Bilete øvst til høgre: Rapporten som blei utarbeidd i haust.

Bilete til høgre: Detalj av innraming av borgevindauge.

Bilete lengst til høgre: Mathies Ekelund Erlandsen frå MUST saman med malaren vurderer tiltak og skadeomfang på fasaden.

BYGNINGSANTIKVAREN

Lokalt byggnettverk Rogaland

Tysdag 12. november var det møte på Ryfylkemuseet. Her møttest museumshandverkarar og andre museumstilsette som arbeider med bygningssamlingane på musea i Rogaland. Alle dei fem regionmusea var representert. Målet med møtet var å etablera eit lokalt byggnettverk.

Programmet for dagen var delt i tre:

1. **Bygningsvernundersøkinga.** Bygningsantikvar (frå fellestenestene) Kirsten Hellerdal Fosstveit la fram resultat frå undersøkinga.
2. **Etablering av lokalt byggnettverksmøte.**
3. **Presentasjon av bacheloroppgåva** «Endepløying av liggjande kledning». Museumshandverkarane ved Ryfylkemuseet, Sven Hoftun og Kjell Gunnar Haraldseid, demonstrerte teknikkar og gjekk gjennom oppgåva dei leverte ved bachelorstudiet på NTNU.

Bilete frå demonstrasjon på verkstaden. Foto: Mathies Ekelund Erlandsen.

BYGNINGSANTIKVAREN

Nettverksavtale

Formålet med nettverket

Nettverket skal vera ein arena for erfaringsutveksling og kompetanseheving for handverkarar tilsette ved regionmusea i Rogaland.

Nettverket skal arrangera kurs og samlingar innan praktisk bygningsvern. Desse kan vera opne for handverkarar og andre som arbeider med bygningsvern.

Målsetjing

Det skal haldast minst to nettverksamlingar/-kurs per år. Minst eit av desse skal vera opne for andre.

Kurs og samlingar skal som hovudregel arrangerast ved eit av medlemsmusea sine anlegg.

Deltaking i nettverket

Det er dei fem regionmusea i Rogaland som er stiftarar og medlemmer av nettverket. Målgruppa for nettverket er handverkarar tilsette ved regionmusea. Andre institusjonar som har praktisk bygningsvern som fokus kan søkja om medlemskap.

Medlemsmusea forpliktar seg til å setja av minst eit vekeverk per deltakande handverkar.

Medlemsmusea har moglegheit til å spela inn ønskje om kurs, tema for samlingar o.a. som ein ønskjer at nettverket skal arbeida med.

Økonomi

Dei første tre åra er det ikkje medlemsavgift for medlemsmusea. I 2022 blir økonomimodellen vurdert på nytt.

Kurs og samlingar er gratis for medlemsmusea, medan andre deltakarar betaler kursavgift.

Organisering

Det er bygningsantikvaren for regionmusea (Fellestenestene) som har koordineringsansvaret i nettverket. I dette ligg følgjande oppgåver:

- Kalla inn til nettverksmøte
- Organisera kurs og samlingar
- Vera kontaktperson eksternt og internt
- Ansvar for at det blir ført prosjektbudsjett/-rekneskap

SAMLINGSTEAMET

Takk for oss!

Med dette nyhetsbrevet avslutter Samlingsteam Rogaland seks år med prosjektarbeid, noe de siste månedene bærer preg av. Det har vært travle dager med registreringsprosjekter, presentasjoner som skal gjennomføres og planlegging av fagseminar. Samtidig med dette, dro Samlingsteamet på studietur til Roma i september. Studieturen kan beskrives som en deilig avkobling med faglig påfyll og inspirasjon fra Romas fargerike museumshverdag, men også som en fin avslutning og feiring av hva teamet har utrettet de siste årene (les s. 22). For er det noe som er helt sikkert, så har teamet ikke ligget på latsiden. Samlingsteam-

et har vært en produktiv og flittig gjeng som har registrert og revidert ca. 70 000 museumsobjekter siden 2014. Her er det viktig å understreke at de registrerte objektene i tillegg har gjennomgått rengjøring, merking av identifikasjonsnummer, tilstandsvurdering, fotografering og magasineringsring. Tiltakene har utvilsomt løftet samlingene til et tilfredsstillende nivå etter internasjonal standard, noe som har blitt lagt merke til. Nasjonalt omtales Samlingsteam Rogaland som et godt eksempel på fellestjenester innen samlingsforvaltning (Kulturrådets museumsundersøkelse 2018) og praktisk samarbeid (Riksrevisjon, 2017). Prosjektet går med andre

ord inn som en av museenes suksesshistorier for hva som angår samlingsforvaltning og samarbeid på tvers av museene. Det har vært en glede å forme denne historien sammen med museene i Rogaland, og som en god avslutning på historien vil dette nyhetsbrevet ta for seg ekulturseminar, fagdage, RAPMUS oppdatering, kort referat fra studieturen og til slutt presentasjon av gjennomførte høstprosjekter før vi sier snipp snapp snute, så var eventyret ute.

Takk for oss!

Samlingsteamet har registrert og revidert

70 000

museumsobjekter

Motsatt side: Her står samlingsteamet foran Accademia di San Luca det eldste klassiske kunstakademiet i verden. Med dette bildet takker teamet for seg, med seks gode og produktive år i samlingsforvaltningens tjeneste. Tv. Kirsten, Eirik, Therese, Jeanne og Lise. Foto: Alma Ortolan

SAMLINGSTEAMET

SAMLINGSTEAMET

Ekulturseminar ved Vitenfabrikken

I prosjektets avsluttende fase holdt Jeanne og Målfrid Grimstvedt (Jærmuseet) innlegg om Samlingsteam Rogaland under årets ekulturseminar med fokus på: Resultater etter seks år (v/Jeanne) og hva museene har oppnådd sett fra Jærmuseets ståsted (v/Målfrid). Med denne strukturen får publikum innsikt fra både samlingsteamets og museets ståsted.

Vi fikk god respons på formidlingsopplegget og oppfordrer alle interesserte å se innleggene her:

fellestjenestene.no/2019/11/01/ekulturseminaret/

Jeanne presenterer resultater etter 6 års prosjektperiode ved årets eKulturseminar. Skjerm bilde fra streamingvideo (youtube)

SAMLINGSTEAMET

Ekulturseminar ved Vitenfabrikken

Hvordan kan Primus redde plasten?

Under eKulturseminaret, holdt også Lise en presentasjon med tittelen «Hvordan kan Primus redde plasten?». Presentasjonen handlet om RAPMUS, plastprosjektet Samlingsteamet deltar i. Formålet med foredraget var å formidle en potensiell løsning for hvordan registrering generelt og identifisering spesielt, kan forbedres i Primus. Dette for å unngå feil- eller upresis indenti-

fisering av plasttype. Videre ytret Lise et ønske om at materialtype eller materialgruppe blir koblet sammen med anbefalte klima- og oppbevaringsforhold. Fordi det viser seg at forskjellige plasttyper krever ulike oppbevaringsforhold. For eksempel skal celluloseacetat fryses, i tillegg bør det være en forholdsvis lav luftfuktighet. Motsetningen er kaseinformaldehyd som bør oppbevares

i romtemperatur, med et forholdsvis fuktig miljø som forebygger oppsprekking og krakelering. Ved å forbedre registreringen og dermed kunne identifisere eventuelle problemlaster, vil det være mulig å tilrettelegge for en optimal lagring av disse sårbare materialene. Dette vil bidra til å hindre at en viktig del av vår felles kulturarv smuldrer opp og går tapt.

Lise presenterer RAPMUS-prosjektet ved årets eKulturseminar. Skjerm bilde fra streamingvideo (youtube)

SAMLINGSTEAMET

Fagdagene 13. – 14. november 2019

Årets fagdager var viet temaet *effektiv magasinerings*, med fokus på håndtering, merking og pakking av museumsgjenstander. Seminaret hadde fokus på erfaringsbasert kunnskap som Samlingsteamet har ervervet i løpet av 6 år. Det var rett og slett et ønske å videreformidle denne kunnskapen, erfaringene og de praktiske løsningene til de dedikerte og engasjerte deltagerne. Seminaret var inndelt i en teoretisk del om formiddagen og en praktisk del på ettermiddagen.

Siste planleggingsmøte før fagseminaret i håndtering og pakking av museumsgjenstander braker løs. T.v. Therese, Lise, Kirsten, Jeanne, Eirik og Belen. Foto: Jeanne Dalbu

SAMLINGSTEAMET

Fagdagene 13. – 14. november 2019

Dag 1 – håndtering og merking

På den teoretiske delen den første dagen, formante Eirik oss om «hvorfor det er nødvendig med rutiner for håndtering og magasinerings», Therese gav oss en innføring i «hvordan vi skal håndtere museums-

gjenstander» og Belen introduserte oss for «hvordan vi skal merke gjenstander».

I den praktiske delen, ble deltagerne inndelt i grupper og fikk knote med tapetkniv og linjal for å konstruere en såkalt «5 minutters eske» hos Kirsten og deretter strebe

med å rulle et skjevt og skrukkete silkeskerf hos Lise. Hos Belen ble gruppene dirigert i merking av museumsgjenstander, både direkte og med påsydde lapper. Til sist måtte de slave hos Eirik og Therese med å løfte tunge grå kasser og en omfangsrik sofa.

Belen instruerer og utfordrer deltageren med hvordan merke dukker på en forsvarlig måte. Foto: Jeanne Dalbu

SAMLINGSTEAMET

Fagdagene 13. – 14. november 2019

Dag 2 – magasinering og pakking

Den neste dagen startet med en teoretisk veiledning av Lise om «hvordan vi kan oppnå en effektiv magasinering» og Belen gav oss uvurderlige tips og rettledning i «hvordan vi skal pakke museumsgjenstander».

Etter lunsj var det igjen tid for å drilles i praktiske øvelser som f. eks. pakking av tredimensjonale gjenstander med Therese og pakking av foruroligende plastdukker hos Belen.

Hos Kirsten fikk de opplæring i å rulle lubne silkepapirpølser, som

skulle brukes til å danne myke folder i en kåpe. I den neste posten måtte de rulle spisse silkepapirpølser til pakking av paraply og parasoll. Avslutningsvis måtte gruppene designe sitt drømmemagasin, med inndelte klimasoner basert på materialgrupper.

En parasoll pakket på forsvarlig vis i en delvis åpen/lukket stilling. T.v Kate Newland og Piers Crocker fra MUST. Foto: Lise Chantrier Aasen

SAMLINGSTEAMET

RAPMUS – oppdatering!

Samlingsteamet i Rogaland deltar som partner i RAPMUS (Redusert aldring og aktiv konservering av plastgjenstander i museer og samlinger), et nasjonalt forskningsprosjekt om museums-gjenstander som består av plast. Frem til nå har 84 plast- og gummigjen-

stander som tilhører museene i Rogaland blitt ført inn i prosjektet. Men i tillegg til den daglige registreringen, har Samlingsteamets representant holdt et innlegg under prosjektets konservatormøte på Teknisk museum i september, samt en presentasjon

ved årets eKulturseminar (se side 17).

Dersom **ditt museum** har noen plastgjenstander i samlingen som du ønsker en grundigere undersøkelse av, håper vi du tar kontakt!

Hovedinngangen til Teknisk museum.

SAMLINGSTEAMET

Studietur til Roma

I september dro samlingsteamet på femdagers studietur til Roma. Dagene var fullpakket med besøk til ulike konserveringsatelier, museer og kirker. Vi var bl.a. innom ISCR (Istituto Superiore per la Conservazione ed il Restauro), barokkirken St. Marta, Accademia di San Luca (det eldste klassiske kunstakademiet i verden), ICG (Istituto Nazionale per la Grafica) bare for å nevne noen. Til dette nyhetsbrevet er to av besøkene beskrevet. Dersom det skulle være interesse for å lese mer er det skrevet et lengre referat fra studieturen. Denne er oversendt til samlingsansvarlig ved ved det enkelte museum.

Rapport fra turen

Det ble skrevet en rapport fra turen. Ta kontakt med samlingsansvarlig ved museet for å få en kopi.

Skjerm bilde av rapporten skrevet av samlingsteamet. Rapporten tar for seg besøkene fra studieturen i Roma.

SAMLINGSTEAMET

Studietur til Roma

Fra ISCR til det klassiske kunstakademiet

ISCR (Istituto Superiore per la Conservazione ed il Restauro) er et institutt under Kulturarvdepartementet og består av fem avdelinger: konservering, arkeologi, landskap- og bygningsvern, konserverutdanning og dokumentasjon. Under avdeling for konservering er det tretten konserveringssatelier og fire naturvitenskapelige laboratorier. I løpet av vår studietur i

Roma, fikk vi besøkt omtrent åtte av disse atelierene. Av disse var det særlig et panelmaleri fra 1500 tallet som utpekte seg som spesielt interessant. Panelmaleriet måtte gjennomgå to anoxia-behandlinger for å fjerne borebiller. Dette er en svært intrikat og tidkrevende prosess. Enkelt forklart blir oksygen erstattet av nitrogen og på den måten kveles skadedyrene. Det

krever imidlertid en nøye kontroll av relativ luftfuktighet, slik av treverket ikke tørker ut.

*Bilder under:
Et panelmaleri under anoxio-behandling. Oksygen blir erstattet av nitrogen og fjerner dermed borebiller og andre skadedyr. Foto: Jeanne Dalbu*

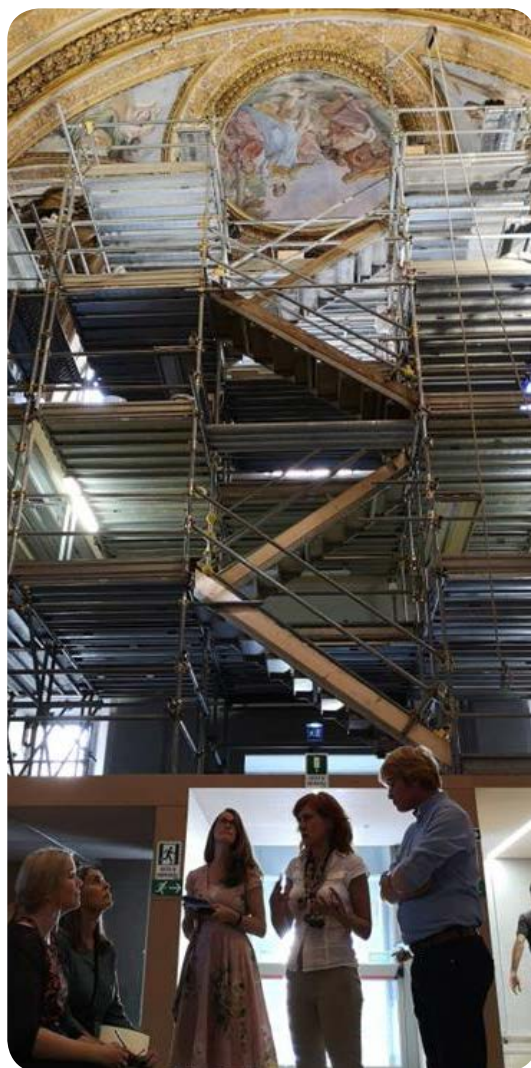
SAMLINGSTEAMET

Studietur til Roma

På vei hjem fra ISCR fikk vi en omvisning i den eldre barokkirken St. Marta. Denne har blitt omgjort til et visningssted for konservering av fresker, som i tillegg er åpent for publikum. I kirken ble vi vist tre ulike konserveringsprosesser av muralmalerier:

I kirken ble vi vist tre ulike konserveringsprosesser av muralmalerier: Ulike teknikker for å demontere muralmalerier fra veggen, ferdig konserverte fresker og sammenpusslingen av fragmenter fra en tidligere romersk terme (badeanlegg). Foto: Jeanne Dalbu

Samlingsteamet i barokkirken St. Marta. Foto: Jeanne Dalbu

SAMLINGSTEAMET

Studietur til Roma

Et besøk som gjorde spesielt inntrykk på oss var Accademia di San Luca, det eldste klassiske kunstakademiet i verden. Akademiet ble grunnlagt i 1577 og flyttet i 1934 til de nåværende lokaler. Der fikk vi en presentasjon med ISCR konservator Davide Fodero av 3D teknologi for replikasjon av kunstgjenstander, samt dens nytte i forbindelse med restaurering og konservering.

3D, eller tredimensjonal teknologi kan brukes til å lage kopier av kunst- og museumsobjekter. Teknologien kan også

brukes til å reprodusere manglende deler og detaljer på kunst- og museumsobjekter under visse forutsetninger: Hvis gjenstanden er symmetrisk og det mangler deler av den ene siden, så kan man kopiere detaljen fra motsatte / intakte side, speilvende denne og få reprodusert den manglende detalj. Hvis gjenstanden har gjentakende liknende detaljer / elementer og en eller flere av disse man-

gler, så kan man kopiere og replikere disse og få satt inn kopier hvor det er mangler. Å få innblikk i denne teknologien var svært interessant og vil komme godt med i framtiden. Kort oppsummert var turen fylt med faglig innhold, ny kunnskap og inspirasjon som vi tar med oss hjem. Takk for turen!

Kopi og original. Kopien til venstre er laget med 3D teknologi, og behøver innfarging for bli mest mulig lik originalen til høyre. Foto: Eirik Aarebrot

SAMLINGSTEAMET

Presentasjon av gjennomførte prosjekter

Dalane Folkemuseum

(juli - august)

Prosjektperioden bestod av totalt fem arbeidsuker på Åmøy, hvorav de første ukene gikk til å ta igjen etterslepet i Hall 36, mens de siste ukene var satt av til magasinrevisjon og forarbeid til vurderingsprosjekt i Hall 30. Når det gjelder Hall 30 var dette et todelt prosjekt som hovedsakelig bestod av: Nyregistrering av kistesamlingen og forarbeid til vurderingsprosjekt for stolsamlingen. Sistnevnte er basert på metoden «Vurdering av kunst- og kulturhistoriske samlinger».

Revidering av Ualand-samlingen i Hall 36 startet i 2016. Samlingsteamet har bidratt med dette revideringsarbeidet i flere runder. I denne perioden var fokuset å ta igjen mest mulig av etterslepet av Ualand-samlingen. Mindre og mellomstore gjenstander ble prioritert, mens tekstilsamlingen ble tatt til slutt.

Etter ferieavvikling, dvs. i uke 32 og 33, fortsatte arbeidet i Hall 30. Dalane folkemuseum stilte også i denne perioden med personer til bæring og rengjøring, mens Samlingsteamet fokuserte på registrering og dokumentasjon av gjenstander.

For å utnytte tiden best mulig, ble det bestemt å

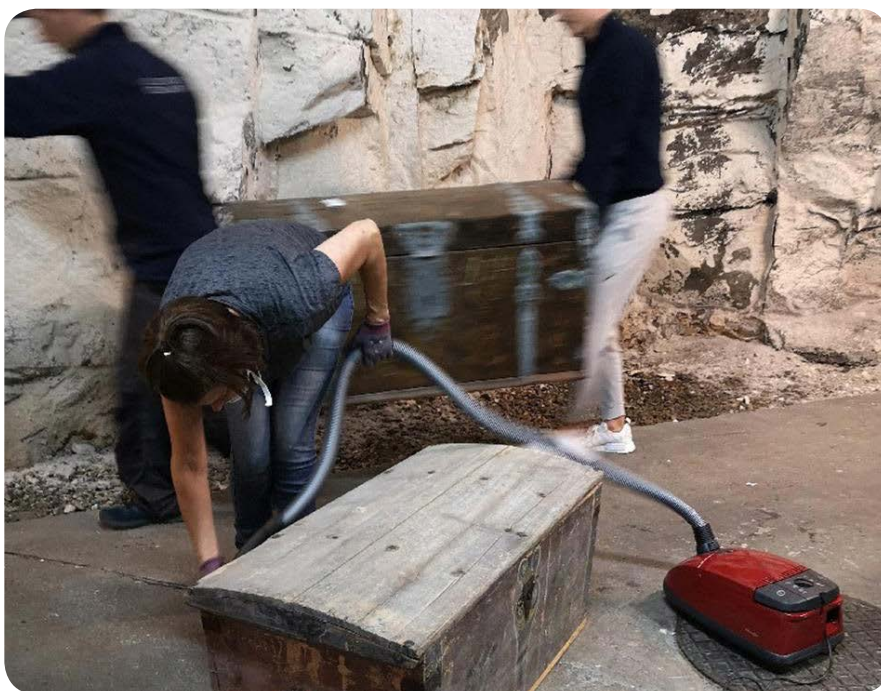
sette opp arbeidsstasjon utenfor Hall 30. Det ble funnet hensiktsmessig å håndtere og fotografere både kistene og koffertene inni fjellet for å slippe å frakte store og tunge gjenstander ut til brakke-ene. I løpet av prosjektperioden ble det opprettet 232 poster i Primus som tilsvarer 616 objekter.

DF-U3A015 og DF-U3A040 - sveivegrammofon med tilhørende trakt er eksempler på noen av gjenstander som ble registret i denne perioden. Skjerm bilde PrimusWin

SAMLINGSTEAMET

Presentasjon av gjennomførte prosjekter

*Ansatte
fra Dalane
folkemuseum
i full sving
med magasi-
narbeid. Foto:
Jeanne Dalbu*

*Bilde av
fotostasjonen
utenfor hallen.
Foto: Jeanne
Dalbu*

SAMLINGSTEAMET

Presentasjon av gjennomførte prosjekter

Haugalandmuseet

Høsten 2019 er det satt av ytterligere tre uker til Haugalandmuseet. Dette for å ta igjen antall timer i timekonto 2014-2019. Til dette prosjektet ble Samlingsteamet delt inn i to lag, hvor det ene laget fortsetter med innflyt-

ting i det nye magasinet til Norsk Oljemuseum, mens det andre laget arbeider med registrering og katalogisering av krigshistoriske gjenstander fra utstilling og magasin ved Arquebus Krigshistorisk Museum.

Arbeidet innebærer nedmontering av utstillings-

monter og det blir også fokusert på registrering av større og fastmonterte gjenstander i utstillingen i denne perioden. I løpet av tre uker er det opprettet 454 poster i Primus som tilsvarer 610 museumsmarkeringer.

Det ble også fokusert på registrering av større og fastmonterte gjenstander i utstillingen i denne perioden. Foto: Jeanne Dalbu

Therese pusser glassvinduer før gjenstander settes tilbake etter registrering. Foto: Kirsten Hetland

SAMLINGSTEAMET

Pågående prosjekt

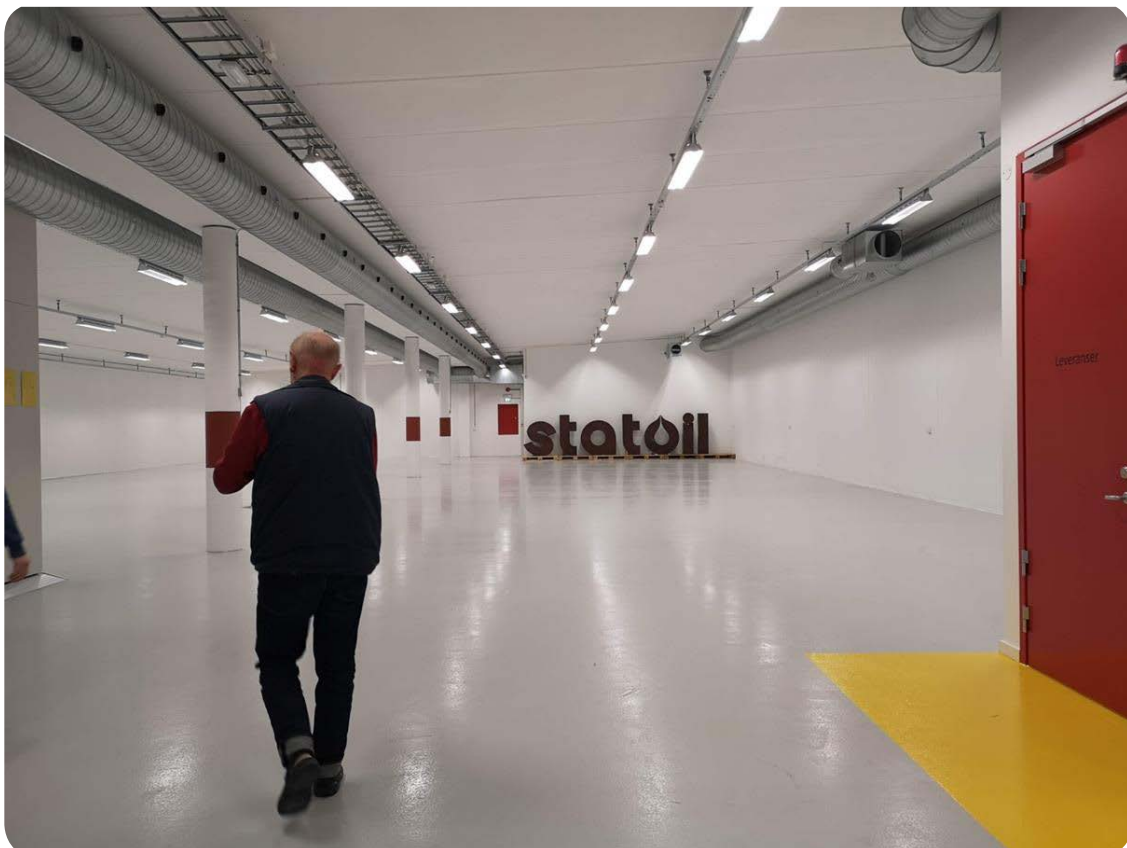
Norsk Oljemuseum

I september fikk Norsk Oljemuseum nøklene til det nye magasinet og med det startet innflytningen. Samlingsteamet har fra starten av vært noe involvert og var derfor svært spente på det nye bygget og innredning. Magasinet kan beskrives som todelt,

der den ene delen er forbeholdt gjenstander (magasin), mens den andre delen er viet menneskelige aktiviteter - ofte kalt servicedel. Servicedelen følger en slags samlebåndprinsipp og det er her Samlingsteamet arbeider i skrivende stund med mottak, rengjøring, registrering, fotografering

og magasinerings av alle slags type gjenstander. Arbeidet fortsetter ut året, men fra og med 2020 går Kirsten fra Samlingsteamet over til prosjekstilling ved Norsk Oljemuseum for å fortsette

*Bilde fra det nye magasinet.
Foto: Jeanne Dalbu*

SAMLINGSTEAMET

Pågående prosjekt

Norsk Oljemuseum

innflytningsarbeidet. Slik sørger museet for at innflytningen videreføres og prioriteres i 2020.

I tillegg til mottaksrom, verksted, fotorom osv. består servicedelen av kontorer, kjøkken og kanskje det viktigste rommet

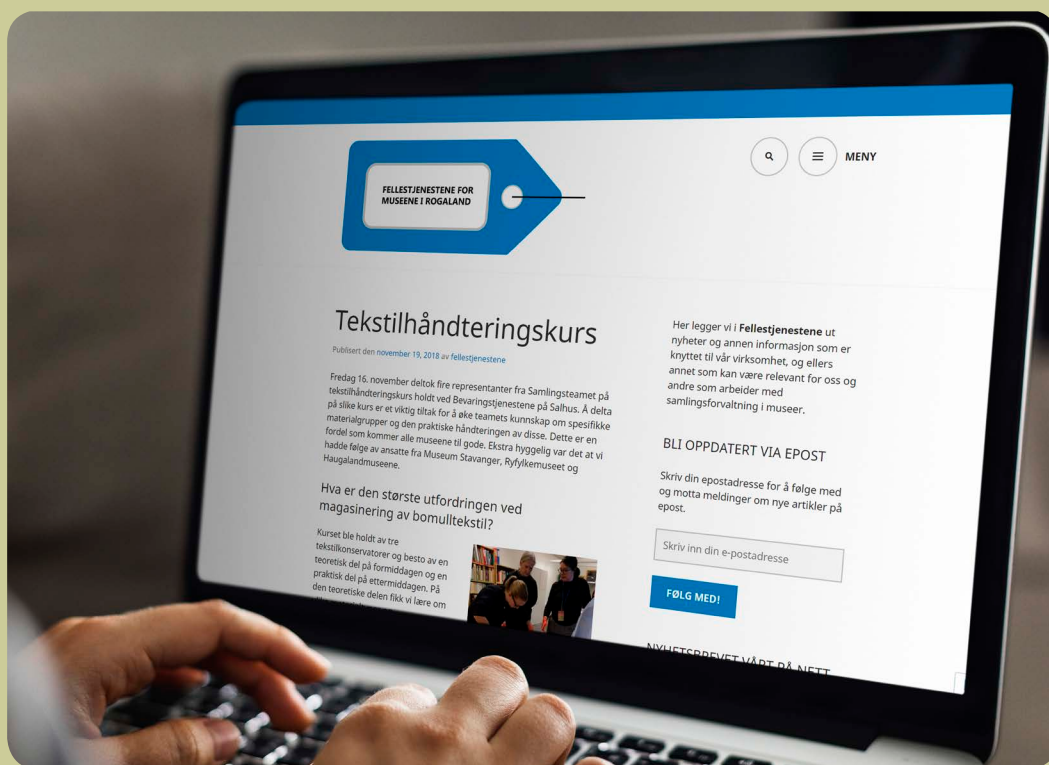
– i hvert fall fra teamets ståsted – konserveringslaboratoriet. Det er nemlig her det nye konserveringsteamet bosettes fra nyåret, noe Therese og Eirik ser fram til. Hvordan konserveringsprosjektene vil se ut og hva de inneholder får vi vite

så fort de har etablert seg. Samlingsteamet ønsker det nye Konserveringsteamet lykke til på ferden!

Eirik i det nye konserveringsatelier. Foto: Jeanne Dalbu

HUSK - du finner oss også på nett!

 fellestjenestene.no

Her kan du lese mer om Fellestjenestenes arbeid, laste ned publikasjoner (nyhetsbrev, veiledere o.a.), se eksempel på tjenester vi tilbyr museene, nyttige lenker og annet som gjelder samlingsforvaltning på museene.